

SADRŽAJ

Prvi deo

UVOD	9
<i>Bihevioralne adikcije</i>	9
<i>Sličnosti između bihevioralnih adikcija i zavisnosti od psihoaktivnih supstanci</i>	10
<i>Faktori rizika</i>	11
<i>Fenomenološke sličnosti</i>	11
<i>Razlike između bihevioralne adikcije i nerizičnog upražnjavanja istovrsne aktivnosti</i>	13
<i>U čemu se ponašanje bihevioralnih adikata razlikuje od kompulzije i poremećaja kontrole impulsa</i>	14
<i>Neurobiološki aspekti</i>	15
<i>Neurobiologija iz evolucione perspektive</i>	16
<i>Neurotransmiteri i neuromodulatori</i>	18
<i>Dopamin</i>	18
<i>Serotonin</i>	19
<i>Endogeni opioidi</i>	20
<i>„Sindrom zavisnosti”</i>	22
<i>Pridavanje značaja stimulusu</i>	23
BIHEVIORALNE ZAVISNOSTI U SRBIJI	25
<i>Ciljevi</i>	27
<i>Uzorak</i>	28
<i>Instrument istraživanja</i>	32
<i>Terensko istraživanje</i>	33
<i>Metode obrade i analize podataka</i>	34

Drugi deo

REZULTATI ISTRAŽIVANJA	37
<i>Epidemiološka slika</i>	37
<i>Video – igrice</i>	37
<i>Zavisnost od televizije</i>	42
<i>Fejsbuk</i>	53
<i>Zavisnost od ljubavnog partnera</i>	58
<i>Zavisnost od rada</i>	68
<i>Zavisnost od hrane</i>	72
<i>Zavisnost od Interneta</i>	78
<i>Zavisnost od seksa</i>	94
<i>Zavisnost od mobilnog telefona</i>	112
<i>Zavisnost od kocke</i>	118
<i>Internet-sex</i>	139
ZAVISNOSTI OD PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI	150
MULTIPLE HEMIJSKE I NEHEMIJSKE ZAVISNOSTI	161
<i>Korelacije ukupnih hemijskih i bihevoralnih zavisnosti sa pojedinačnim hemijskim i bihevoralnim zavisnostima</i>	165
<i>Korelacije pojedinačnih hemijskih i bihevoralnih zavisnosti međusobno</i>	167
Alkohol	168
Marihuana	169
Opijati	169
Psihostimulansi	170
Video igrice	170
Televizija	171
Fejsbuk	172
Ljubavni partner	172
Rad	173
Hrana	173
Internet	173
Seks	174
Kocka	175
Internet seks	176
<i>Završne napomene</i>	176

FAKTORI RIZIKA ZA HEMIJSKE I BIHEVIORALNE ZAVISNOSTI	181
<i>Porodični faktori rizika</i>	182
<i>Nikotinizam</i>	183
<i>Alkoholizam</i>	183
<i>Razdvajanje i razvod roditelja</i>	184
<i>Duševna bolest, prostitucija, samoubistvo, ubistvo, kriminalitet</i>	184
Preterana strogost, popustljivost, prezaštićivanje i odbacivanje od strane oca	188
Preterana strogost, popustljivost, prezaštićivanje i odbacivanje od strane majke	188
Ozbiljni sukobi sa jednim ili oba roditelja zbog njihovog nerazumevanja	189
Zanemarivanje ili zlostavljanje ispitanika od strane jednog ili oba roditelja	189
Sklonost čestim svađama u detinjstvu i ranoj mladosti	190
Sklonost čestim tučama u detinjstvu i ranoj mladosti	191
Nedostatak interesovanja za školu	191
Ozbiljne smetnje u učenju	192
Loš školski uspeh	192
Preterana stidljivost i povučenost	193
Sukobi sa zakonom (prekršaji i krivična dela)	193
<i>Binarna logistička regresija faktora rizika kao prediktora za javljanje hemijskih i bihevioralnih zavisnosti</i>	194
<i>Završne napomene</i>	202

SOCIJALNO-DEMOGRAFSKA, SOCIOLOŠKA I SOCIJALNO-EKONOMSKA OBELEŽJA ISPITANIKA	206
<i>Pol</i>	207
<i>Starost</i>	208
<i>Ukupne hemijske zavisnosti</i>	208
<i>Ukupne bihevioralne zavisnosti</i>	209
<i>Završne napomene</i>	209
<i>Školska sprema</i>	210
<i>Hemijske zavisnosti</i>	210
Duvan	211

Alkohol	212
Fejsbuk	213
Rad	214
Kocka	214
<i>Zanimanje</i>	215
Hemijske zavisnosti	215
Duvan	217
Alkohol	219
Video–igrice	221
Televizija	222
Fejsbuk	223
Rad	225
Hrana	227
Internet	228
Mobilni	229
Kocka	231
<i>Socijalno poreklo</i>	233
Duvan	233
Alkohol	234
Marihuana	235
Opijati	236
Psihostimulansi	237
Video-igrice	237
Rad	238
Hrana	239
Seks	240
Mobilni	241
Kocka	242
Internet seks	243
<i>Bračni status</i>	244
Hemijske zavisnosti	244
Duvan	244
Alkohol	245
Marihuana	246
Opijati	246
Psihostimulansi	247
Bihevioralne zavisnosti	248
Video – igrice	248
Fejsbuk	249

Ljubavni partner	250
Rad	251
Hrana	251
Internet	252
Seks	253
Mobilni telefoni	254
Kocka	254
Internet seks	255
<i>Broj članova domaćinstva</i>	<i>255</i>
<i>Mesečna primanja po članu porodice</i>	<i>256</i>
<i>Broj kvadrata po članu domaćinstva</i>	<i>257</i>
<i>Komfornost stana – kuće</i>	<i>257</i>
Zavisnosti od psihoaktivnih supstanci	258
Duvan	258
Opijati	259
Psihostimulansi	259
Video–igrice	260
Hrana	261
Mobilni telefon	261
<i>Završne napomene</i>	<i>262</i>
Zavisnici od duvana	262
Zavisnici od alkohola	262
Zavisnici od marihuane	263
Opijati	263
Psihostimulansi	264
Video–igrice	264
Televizija	264
Fejsbuk	265
Ljubavni partner	265
Rad	266
Hrana	266
Internet	266
Seks	267
Mobilni	267
Kocka	267
Internet seks	268
<i>Dva tipa socijalnih profila zavisnika</i>	<i>268</i>
 MEHANIZMI ODBRANE	 272

<i>Mehanizmi odbrane, zavisnosti od psihoaktivnih supstanci i bihevioralne zavisnosti</i>	278
<i>Linearna regresija bihevioralnih zavisnosti prema mehanizmima odbrane</i>	279
<i>Faktori rizika i mehanizmi odbrane</i>	280
Starost	282
<i>Socijalno-demografska, sociološka, socijalno-ekonomska obeležja i mehanizmi odbrane</i>	283
Pol	283
Starost	284
Školska sprema	284
Zanimanje	286
Socijalno poreklo	288
Bračno stanje	288
Broj članova porodice	289
Ukupna mesečna primanja	289
Broj kvadrata po članu porodice	290
<i>Završne napomene</i>	290

Treći deo

PREVENCIJA BIHEVIORALNIH ADIKCIJA	297
Lečenje bihevioralnih adikcija	300
Psihoterapija bolesti zavisnosti	301
Motivaciono intervjuisanje – povećanje spremnosti za promenu	301
Spremnost za promenu	302
Motivaciono intervjuisanje u praksi – ključne komponente	305
Kognitivno-bihevioralna terapija	306
Metode prevencije recidiva	309

GRUPNA TERAPIJA ZLOUPOTREBE I ZAVISNOSTI

OD PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI	311
Uvod	311
Prednosti grupne terapije u lečenju zavisnosti	314
Psihoedukativne grupe	316
Grupe za razvoj veština	317
Kognitivno-bihevioralne grupe	318
Grupe podrške	319

Interpersonalna procesna grupna terapija	320
Porodične psihoedukativne radionice	322
Grupe samopomoći	323
Internet grupe podrške	324
Ekletički pristup – kombinacija više terapijskih modaliteta	325
Praktičan primer	325
Porodica.	331
Farmakoterapija	333
Opijatski antagonisti	333
Antidepresivi – SSRI i Bupropion	335
Glutamatergički lekovi	337
<i>Rezime</i>	338
BEHAVIORAL ADDICTION IN SERBIA.	353
<i>Literatura</i>	369
<i>Prilog: Upitnik za odrasle</i>	407